

Bűnmegelőzést és közbiztonság javítását segítő programok**Programok felső tagozatos korosztály számára**

1

SZAKMAI BESZÁMOLÓ

Helyszín: 7391 Mindszentgodisa, Kossuth Lajos utca 71. – Általános Iskola

A program helyszíne Mindszentgodisa volt, de a program költséggazdája Varga Község Önkormányzata.

Időpont: 2020. augusztus 19. – 10:00 – 12:00 óra

Program célcsoportja: Az általános iskolák felső tagozatos diákjai.

Programelemek: Klubnapok felső tagozatos korosztály számára kiemelt témákban

Résztevők száma, alkalom: Maximum 10-12 fő

Téma:

**Erőszakmentes konfliktuskezelés
Agressziókezelés**

A Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiában (1744/2013. (X.17.) Kormány határozat) meghatározott kiemelten kezelendő beavatkozási területek kaptak a tábor tematikájában prioritást. Az elsődleges célok (rangsorolás nélkül) az áldozattá válás, az elkövetővé válás megakadályozása, a bűnalkalmak csökkentése. A Megalapozó dokumentummal került benyújtásra a Helyzetjelentés a bűncselekmények és közlekedési balesetek statisztikai adatairól című dokumentum. A projektben e dokumentumot kiegészítve és módosítva elkészített **Helyi bűnmegelőzési stratégia és végrehajtási terv részletes helyzetfeltárása** megalapozza a bűnmegelőzési programsorozat elemeinek, köztük a bűnmegelőzési tábornak a **TOP-5.3.1-16 Felhívás előírásainak való megfeleléseit.**

Az alkalmazott módszertan alapvetően a megbeszélés, beszélgetés volt, mint a gyerekek fejlettségi szintjének, életkorának és a téma iránt való érdeklődésének a legjobban megfelelő módszer. A gyerekek és a foglalkozásvezető közös munkáján alapuló irányított megbeszélés, beszélgetés interaktív formájában történt a téma feldolgozása, kihasználva, hogy nagyon szívesen beszélgetnek, ha van valakinek ideje és kedve meghallgatni őket. Többüknek nagyon sok ismeretanyaga és kialakult véleménye van. A klubnapon a foglalkozásvezető és a gyerekek között állandóan fennálló személyes kontaktus révén a folyamatos visszajelzések alapján a gyerekek igényei szerint tud haladni a téma feldolgozása során. A gyerekek a válaszaikkal új, saját(os) szempontokat tudnak vinni a témakör megbeszélgetésébe. A válaszok teljessége, irányultsága alapvetően befolyásolta jelen esetben a konfliktus- és agressziókezelés tág témaköre azon részterületeinek megbeszélését, melyek iránt a gyerekek a foglalkozás során érdeklődést mutattak, feldolgozásukban érintettségüket, igényüket a válaszaikban megfogalmazták.

A jelen foglalkozást az előzőektől eltérően egy tréningelemmel kezdték a gyerekek, hogy jobban megismerjék egymást, így megelőzve konfliktusok kialakulását.

A beszélgetést rövid szemléltetések, azaz oktatási célból rövidfilmek megtekintése színesítette. Ez nemcsak az érdeklődés felkeltésére és fenntartására volt alkalmas, hanem mindig alapot adott a beszélgetés folytatásának, illetve az elhangzottak gyakorlatba ültetésére. A rövidfilmek alkalmazható ismereteket nyújtottak a jövőre nézve a konfliktuskezelés területén.

Foglalkozás

A „Szerepcserés bemutatkozás” tréningelem a foglalkozásra hangolódáshoz:

A játék célja: ismerkedés, egymás mélyebb megismerése, az egymásra figyelés. Párokat alakultak. A párok 5-5 percet kaptak, hogy egymásnak bemutatkozzanak, minél több fontos dolgot elmondjanak egymásnak magukról. Fontos, hogy nagyon figyeljenek egymásra, hogy megjegyezzék, amit a társ mond. Az 5 perc letelte után körbe tették a székeket, és leültek. Körben haladva az első pár egyik tagja felállt, és a társa vállára tette a kezét. Az ő nevében beszélt egyes szám első személyben. Így haladtak tovább.

A legfontosabb tanult fogalmak átismétlésére került sor:

Bántasz valakit? Jó nagy bajban vagy! - című film megtekintése.

Fogalmak: bántalmazás, áldozat, elkövető, bűnöző, rossz, jó, árulkodás, zsarolás, zaklatás, bántalmazó, bántalmazott, segítségkérés, veszélyhelyzetek.

Mit kell tenned, ha bántanak? Mit kell tenned, ha más bántanak, és jelen vagy?

Fontos: *Ne nézd télenül! - Kérj segítséget: a családtagjaidtól tanáraidtól, barátaidtól!*

Mi lehet a következménye, ha Te bántasz valakit?

A foglalkozás arra kívánta felhívni a figyelmet, illetve orientálni a gyerekeket, hogy az akaratuk érvényesítése helyett az önérzetükből fakadó önérvényesítési jogaik gyakorlását részesítsék előnyben.

A gyerekek válaszaiból kiderült, hogy agresszív viselkedéseiket az érzelmeik diktálják és számos esetben az igazságérzetük, vagy éppen az elfogadás hiánya, a kirekesztés elleni „harcuk” okozzák.

Konfliktusok és azok kezelése:

Minden közösségi szintéren jelen van a konfliktus kialakulásának esélye. Igaz ez az iskolára, a baráti közösségre egyaránt. Ezért fontos ezt a témát is hangsúlyozottan kezelni. A gyerekek között kialakult konfliktusok kezelése is sokféle lehet:

Fogalmak: konfliktus, kompromisszum, érzelem, probléma, érvelés, meggyőzés, pártatlan fél, stressz, düh, a düh elfojtása, verekedés, beszólás.

Kötetlen beszélgetés során járták körbe ezt a témát, amelynek során a következő kérdésekre válaszoltak a gyerekek:

- *Ki volt már nagyon mérges valakire? Honnan tudtad, hogy mérges vagy? Mit éreztél?*
- *Meddig tartott? Mitől múlt el?*
- *Mit csináljunk, ha mérgesek vagyunk?*
- *Ki került már konfliktus helyzetbe? Mi volt az? Hogyan oldotta meg?*
- *Volt, aki verekedéssel oldotta meg? Sikeres volt? Jó érzéssel töltött el?*

A legtöbben dühöt, haragot éreztek és a gyerekek különböző ideig haragtartóak a személyiségükből, érzelmi fejlettségükből adódóan. A düh és a harag elmúlásának egyik kulcsa a kibékülés. Természetesen minden gyerek

került már konfliktusba más gyerekekkel. A feloldás általában a kibékülés, de vannak, akik hosszabb ideig bennragadnak a konfliktusba és kerülnek egymást, nem állnak szóba egymással, új barátot választanak. A verekedő gyerek nyertes félként jól érzi magát, vesztes félként még rosszabb helyzetbe került a véleménye szerint.

A konfliktuskezelés módjai:

Nagyon fontos, hogy megtanulják a gyerekek azokat a technikákat, amelyek nem az agresszív verbális és fizikai megoldáson alapulnak.

A **resztoratív szemlélet** előtérbe helyezése, a technikák alkalmazásának elsajátíttatása az életkoroknak megfelelő szinten és formában.

Fogalmak: Tolerancia, jogok, kötelességek, döntés, következmények, felelősségvállalás, megbánás, közösség érdeke, áldozat, vétkes.

A foglalkozásvezető azt helyezte a középpontba, hogy ha felvállalják a hibás tettüket, elismerik azok következményeit és igyekeznek jóvá tenni az okozott károkat, azáltal jót cselekszenek és jobban fogják érezni magukat, és könnyebben fognak megoldásokat is keresni a kialakult problémákra.

Az egyik alkalmazható technika, hogy a gyerek képzelje el a másik gyerek helyzetét, így kiléphet a saját nézőpontjából és felismerheti a másik „igazát”, megérteni a másik érzéseit. Ehhez együttműködés, empátia, elfogadás és közös megoldáskeresés szükséges.

A „**Ha beléd kötnek, piszkálnak, akkor ez a megoldás**” című film megtekintése, az eddig elhangzottak összegzéséhez, ismétléséhez. A látottak megbeszélése. A fogalmak közös tisztázása, elmélyítése.

Fogalmak: sértés, támadás, beszólások, önbizalom, irigység, féltékenység, testbeszéd, magabiztosság, önvédelmi sport.

Stressz oldás módjai:

Hogyan tudunk segíteni, hogy ne legyünk stresszesek, vagy ha azok vagyunk, akkor megnyugodjunk?

A gyerekek közösen kerestek erre lehetőségeket, a felsorolás az alábbiakat tartalmazta: focizni mentünk a haverokkal, zenét hallgatok, rajzolgatok, elmenten kirándulni a határba, leültem játszani a számítógéphez stb.

„**Mit tegyünk, ha mérgesek vagyunk?**” - című oktatófilm megtekintése, és a látottak megbeszélése. (testi tünetek bemutatása, érzelmek elfojtása, megoldási lehetőségek: beszélgetés, szeretteink ölelése stb.)

Végezetül közösen értékelték a foglalkozást. Mindenki elmondhatta, hogy mi tetszett vagy nem tetszett neki. Nagyon jó hangulatban telt a foglalkozás. Nagyon érdeklődők és aktívak voltak a gyerekek.

Foglalkozás értékelése

A bűnmegelőzési tábor tematikájának fő mérföldkövei megegyeznek a Bűnmegelőzés felső tagozatosoknak elnevezésű programsorozat alkalmainak tematikájával. A bűnmegelőzés témaköre és a hozzá kapcsolódó ismeretanyag is ugyanakkor olyan hatalmas, hogy lehetőséget biztosít az egyes tématerületek - hasonlóan az iskolai tantárgyakhoz - különböző szempontú, más-más oldalról történő megközelítésére. A foglalkozásvezető ügyelt arra, hogy a táborban már részt vett gyerekek ne unatkozzanak, így számukra is új információk kerültek átadásra. A feldolgozandó igen tág témakörben nem volt különbség, csak az adott foglalkozás konkrét tárgyában és alkalmazott módszertanában, módszertani eszközeiben.

A Bűnmegelőzés felső tagozatosoknak jelen foglalkozása kics csoportos foglalkozás volt. A foglalkozás a tábortól

eltérően több elméleti ismeretátadást tartalmazott beszélgetés és szemléltetés formájában, míg a táborban több volt a szituációs játék. Itt a foglalkozásvezető által irányított beszélgetések voltak a meghatározók. Akik részt vettek a táborban azok könnyebben nyíltak meg a foglalkozásvezetőnek is. A közösségfejlesztés ebben a programban nem játszott szerepet.

Írásos feedback kérdőív nem készült, amely a korosztályt tekintve nem is lett volna sikeres.

A foglalkozás témaköreinek megbeszélgetése során a gyerekek szóban jelezték igényeiket, illetve a visszajelzéseikkel orientálták a foglalkozásvezetőt. Így jelölték ki a tématerületben a számukra fontos, megbeszélgetésre alkalmas pontokat. A gyerekek jó hangulata, a véleménynyilvánítás gyakorisága, a beszélgetések folyamatossága, a tapasztalatok megosztása, az őszinte igénykifejezések, mind-mind az érintett foglalkozásvezető szakmaiságát, pedagógiai érzékét, jártasságát dicsérik.

A szülőkkel elbeszélgetve a foglalkozás elérte a célját, mivel egyes programokról, új ismereteikről részben a szüleiknek is beszámoltak a gyerekek, illetve több visszajelzés érkezett arról, hogy a gyerekek élvezték a programot.

A foglalkozásvezető meglátásai a feldolgozott témakörökkel, a foglalkozással kapcsolatban a következők:

A jelen csoport dinamikájától függetlenül a gyerekeket érdeklik ezek a témák, hiszen mindegyikük került már másik gyerekekkel konfliktushelyzetbe. Vannak pozitív és negatív tapasztalataik a saját konfliktushelyzeteik látszólagos és valós megoldása terén. Remélhetőleg a foglalkozás sokat segített nekik a jelenlegi és jövőbeli konfliktusaik megoldásában. A foglalkozás az osztályfőnöki órák visszatérő tématerülete lehet a jövőben.

A felső tagozatosoknak szóló programban a fő módszer a tudatosságnövelés, az önvédelem képességének fokozása volt mind az egyén, mind a fiatal, felnövekvő generáció korosztályának szintjén. A hatékonyság és eredményesség érdekében tk. élménypedagógiai foglalkozások valósultak meg azoknak az adott helyzetben alkalmazható pedagógiai eszköztárával.

A program illeszkedik a Helyi bűnmegelőzési stratégia és végrehajtási terv **III./2. Gyermek- és ifjúságvédelem** pontjához.

Gödre, 2020. augusztus 24.

Gruber Marianna szakmai vezető